

Zpráva o činnosti Kontrolní rady Grantové agentury České republiky za období od října 2023 do března 2024

Dílčí, průběžná zpráva o činnosti Kontrolní rady (dále také KR GA ČR, nebo KR) Grantové agentury České republiky (dále jen GA ČR) předkládaná Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky (dále jen PS PČR) shrnuje činnost KR za uplynulých šest měsíců, tedy za období od října 2023 do března 2024. I tentokrát byla zachována struktura předchozích předkládaných Zpráv o činnosti KR. Zpráva vychází z harmonogramu hodnocení grantových projektů, které zahrnují posouzení nově podaných grantových projektů, posouzení průběhu řešení grantových projektů pokračujících z minulých let a hodnocení výsledků řešení ukončených grantových projektů.

Působnost, složení a zasedání KR

KR je kontrolním orgánem, který byl ustanoven zákonem č. 110/2009 Sb., měnícím zákon č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, podle § 36, odst. 7 tohoto zákona. V rámci svého legislativního zadání KR GA ČR ve smyslu znění odst. 6, § 36 zákona č. 130/2002 Sb. kontroluje legitimitu a regulérnost rozdělování finančních prostředků GA ČR a hospodaření s majetkem státu, k němuž má GA ČR příslušnost hospodaření. Dále projednává stížnosti na postup poskytovatele při hodnocení návrhů grantových projektů, případně dílčích nebo závěrečných zpráv o řešení projektu. Mimo to je KR orgánem, který může v důležitých případech předkládat stanoviska předsednictvu GA ČR.

Kontrolní rada má mít deset členů, které z řad odborníků jmenuje Poslanecká sněmovna PČR na návrh právnických osob zabývajících se výzkumem a vývojem. Funkční období členů KR GA ČR je čtyřleté s možností jmenování nejvýše na dvě období po sobě následující. KR GA ČR také předkládá dvakrát ročně PS PČR výroční zprávu o své činnosti (tzv. dílčí, průběžnou zprávu v květnu a souhrnnou zprávu v listopadu téhož roku).

Dne 27. listopadu 2023 skončil mandát panu prof. Mgr. Liboru Janovi, Ph.D., 23. listopadu 2023 abdikoval pan prof. RNDr. Jan Hanousek, CSc., DSc. Poslanecká sněmovna PČR jmenovala novým členem kontrolní rady prof. PhDr. Ladislava Rabušice, CSc. dne 1. března 2024.

Složení KR k 31. 3. 2024:

prof. Ing. Jan Roda, CSc. (předseda)
prof. PhDr. Jana Geršlová, CSc. (místopředsedkyně)
prof. MUDr. Pavel Boštík, Ph.D.
prof. Ing. František Hrdlička, CSc.
prof. Ing. Stanislava Hronová, CSc., dr.h.c.
prof. PhDr. Jiří Mikulec, CSc.
prof. PhDr. Zdeněk R. Nešpor, PhD.
prof. Ing. Valentine Provazník, Ph.D.
prof. PhDr. Ladislav Rabušic, CSc.

Ve sledovaném časovém období uskutečnila KR celkem čtyři řádná zasedání – konkrétně v termínech 23. listopadu 2023, 11. ledna 2024, 15. února 2024 a 28. března 2024. Všechna zasedání se uskutečnila částečně prezenčně a částečně prostřednictvím dálkového přístupu.

Ve spolupráci s oddělením kontroly grantů Kanceláře GA ČR vykonávala KR GA ČR dohled nad činností celé GA ČR. Zasedání KR GA ČR se účastnil prof. RNDr. Petr Baldrian, Ph.D., dále byla na zasedáních přítomna ředitelka Kanceláře GA ČR Ing. Lada Knetlová a vedoucí oddělení kontroly grantů Ing. Martina Vondráčková (tajemnice KR). Představitelé vedení GA ČR podávali informace o aktuální činnosti GA ČR; zároveň obdrželi od členů KR přímé informace o zjištěných problémech jak ve finanční, tak i procesní oblasti systému grantové podpory základního výzkumu. Na druhou stranu se předseda KR GA ČR (a v jednom případě místopředsedkyně KR) pravidelně zúčastňoval všech zasedání předsednictva GA ČR.

Dohled nad činností a kontrola rozdělování finančních prostředků

Podporované projekty GA ČR se dělí do následujících skupin

1. **Standardní grantové projekty**, kde téma projektu volí navrhovatel, mají financovanou délku trvání zpravidla 3 roky. Návrh je přijat k řešení, pokud splňuje všechny podmínky definované zákonem o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a podmínek definovaných v zadávací dokumentaci. Při posuzování a hodnocení návrhů projektů jsou hlavními kritérii originalita a kvalita návrhu projektu, dále odborné předpoklady navrhovatele dosáhnout deklarovaného cíle a také přiměřenost nákladů. Standardní projekty tvoří stále nejpočetnější skupinu podporovaných grantových projektů základního výzkumu. Standardní grantové projekty podporuje GA ČR od svého vzniku, od roku 1993. Jedná se o zásadní a velmi důležitou skupinu projektů, které velmi výrazně přispívají ke kvalitě základního výzkumu v České republice. KR rada zdůrazňuje, že bez kvalitní a solidní badatelské základny (projektově financované také GA ČR) nelze dosáhnout excelence výzkumné práce.

2. Skupina **JUNIOR STAR** je zaměřena na podporu vynikajících mladých vědeckých pracovníků působících v oblasti základního výzkumu, kteří splňují podmínku, že uplynulo nejvýše 8 let od udělení jejich akademického titulu Ph.D. Cílem této skupiny grantových projektů je podpořit excelentní základní výzkum a zároveň poskytnout příležitost začínajícím vědeckým pracovníkům vybudovat si nezávislou výzkumnou skupinu s několika spolupracovníky a moderním vybavením, které oživí současnou strukturu základního výzkumu v ČR. Vědecké osobnosti s originálním myšlením se tak umožní realizace vlastních vědeckých cílů v poměrně raném stadiu vědecké kariéry. Délka trvání je 5 let.
3. Skupina **mezinárodních grantových projektů** určených na podporu projektů základního výzkumu na základě bilaterálních dohod GA ČR se zahraničními grantovými institucemi, s National Science Council of Taiwan (MOST), National Research Foundation of Korea (NRF) a São Paulo Research Foundation (FAPESP). Podmínkou poskytnutí podpory mezinárodnímu projektu ze strany GA ČR je jeho schválení oběma národními poskytovateli. Délka trvání je zpravidla 3 roky.
4. Skupina mezinárodních **projektů základního výzkumu hodnocených na principu „Lead Agency“** (LA) je založena na vzájemné důvěře mezi spolupracujícími grantovými agenturami, přičemž pouze jedna z nich je pověřena posuzováním a výběrem projektů. Dvanáct evropských organizací zabývajících se financováním vědy ve spolupráci se Science Europe spustilo dne 18. 12. 2020 evropskou iniciativu Weave, jejímž cílem je financovat a podporovat excelentní mezinárodní výzkumné projekty hodnocené na principu Lead Agency (LA). GA ČR dále formou LA projektů spolupracuje s agenturou National Science Foundation (NSF, USA). Délka trvání je zpravidla 3 roky.

GA ČR již s částí členů iniciativy Weave spolupracuje:

- Austrian Science Fund (FWF—Rakousko)
- German Research Foundation (DFG—Německo)
- National Science Centre (NCN—Polsko)
- Slovenian Research Agency (ARIS—Slovinsko)
- Swiss National Science Foundation (SNSF—Švýcarsko)
- National Research Fund (FNR—Lucembursko)
- Croatian Science Foundation (HRZZ – Chorvatsko).

V následujících letech naváže GA ČR spolupráci i s dalšími členy Weave:

- Fund for Scientific Research (FNRS—Belgie)
- Research Foundation Flanders (FWO—Belgie)
- Research Council of Norway (RCN—Norsko)
- Swedish Research Council for Sustainable Development (FORMAS—Švédsko).

5. Grantové projekty **excelence v základním výzkumu EXPRO**, jejichž cílem je vytvářet podmínky pro rozvoj excelentního výzkumu, nastavit standardy excelentní vědy. Projekty EXPRO mají rovněž napomoci překonat bariéry, které snižují úspěch projektových návrhů do soutěží ERC, a umožní tak nabytí potřebných znalostí a zkušeností, které se zhodnotí při podávání vysoce prestižních evropských grantů. Délka trvání je 5 let.

6. Skupina grantových projektů **POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP** je nejnovější skupina grantů zaměřená na vědce, kteří nedávno dokončili doktorské studium. Dělí se na výjezdní (outgoing) granty (řešitelé stráví dva roky na zahraničním pracovišti a poté rok na pracovišti v ČR) a příjezdové (incoming) granty (badatelé působící v zahraničí stráví tři roky na českém pracovišti). Tato skupina je určena pro badatele do 4 let od získání doktorátu. První výzva byla vypsána v roce 2021.

Úkolem KR je kontrolní činnost zaměřená na dodržování zadávací dokumentace a pravidel soutěže GA ČR. Rozdělení členů KR do jednotlivých vědních oblastí probíhá především podle jejich odborností, to ovšem nelze vždy splnit vzhledem ke způsobu volby členů KR, kdy se u uchazeče nevyžaduje konkrétní vědní oblast.

K zajištění kontrolní činnosti KR GA ČR jsou jednotlivé vědní oblasti přiděleny takto:

- úsek technických věd:

prof. Ing. František Hrdlička, CSc.

prof. Ing. Valentine Provazník, Ph.D.

- úsek věd o neživé přírodě:

prof. PhDr. Ladislav Rabušic, CSc.

prof. Ing. Jan Roda, CSc.

- úsek lékařských a biologických věd:

prof. MUDr. Pavel Boštík, Ph.D.

prof. PhDr. Jana Geršlová, CSc.

- úsek společenských a humanitních věd:

prof. PhDr. Jiří Mikulec, CSc.

prof. PhDr. Zdeněk R. Nešpor, PhD.

- úsek zemědělských a biologicko-environmentálních věd:

prof. Ing. Stanislava Hronová, CSc., dr. h. c.

Je však možné – v případě potřeby – vzájemné zastupování, a tudíž kontrolní činnost napříč panely a oborovými komisemi.

Kontrolní činnost KR je daná harmonogramem vyhlášení a hodnocení veřejných soutěží na podávání projektů. Průběh celé veřejné soutěže GA ČR je pro následující rok stanoven a prochází jednotlivými fázemi: nejprve je veřejná soutěž GA ČR vyhlašována zpravidla s termínem uzávěrky na přelomu března a dubna. V následujících dvou měsících probíhá nejprve formální kontrola náležitostí předložených návrhů projektů a bezprostředně potom navazuje první fáze hodnocení návrhů projektů.

Proces hodnocení návrhů projektů musí splňovat řadu podmínek. Zákonem stanovená hodnotící lhůta je nejvýše 240 dnů; je zajištěn třístupňový systém hodnocení (hodnotící panely, oborové komise, předsednictvo). Zákonem je stanovený počet minimálně dvou nezávislých posudků členů panelu pro každý návrh projektu, u projektů, které postoupily do druhé fáze posuzování, musí být zajištěn alespoň jeden zahraniční posudek. Účastníci hodnotícího procesu jsou vázáni povinností mlčenlivosti.

Návrhy standardních a mezinárodních projektů splňující náležitosti zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a podmínky stanovené ve vyhlášení veřejné soutěže jsou postoupeny k hodnocení hodnotícím panelům.¹ V první fázi hodnocení dva členové hodnotícího panelu nezávisle vypracují posudek návrhu grantového projektu a zařadí projekty do kategorií A, B, C nebo Cn, kde kategorie A zahrnuje projekty s nejlepším hodnocením. U mezioborových projektů píše posudek i zpravodaj za vedlejší panel. Další dva členové panelu provádějí hodnocení odborné úrovně projektu formou zařazování projektů do předepsaných kategorií A, B, C nebo Cn, aniž vypracovávají vlastní oponentský posudek. Poté probíhá zasedání panelu, na němž je u nejméně 50 % návrhů grantových projektů s ohledem na jejich nižší odbornou úroveň (ve srovnání s ostatními návrhy projektů) zastaveno jejich další hodnocení. Ostatní návrhy jsou postoupeny k hodnocení zahraničním oponentům. Důležitou součástí této fáze posuzování je zajištění dostatečného počtu nezávislých odborných posudků. Proces získávání zahraničních posudků je velmi náročný. V některých případech je nutno oslovit až několik desítek potenciálních posuzovatelů, než jsou získány alespoň dva nezávislé posudky k jedné žádosti.

Po získání alespoň jednoho posudku od zahraničního oponenta ke každému návrhu (typicky jsou získány 2-4 posudky) následuje ve druhé fázi hodnocení důkladná diskuse na úrovni panelů. Návrhy jsou seřazeny podle jejich úrovně a určeno pořadí návrhů projektů. Přitom v této fázi hodnocení je do kategorie A zařazeno nejvýše 25 % návrhů projektů posuzovaných ve druhé fázi, u kategorií B a C žádná omezení nejsou stanovena. V dalším kroku následuje určení finálního pořadí návrhů projektů na úrovni jednotlivých oborových komisí, které pak doporučí návrhy projektů pro financování. Předsednictvo GA ČR pak definitivně rozhoduje o financování grantových projektů.

Hodnocení dílčích a závěrečných zpráv o řešení projektů probíhá v měsících únor a březen nejdříve na úrovni hodnotících panelů, pak na úrovni oborových komisí. Závěrečné stanovisko k návrhům hodnocení projektů vydává předsednictvo.

Poněkud odlišný postup hodnocení a výběru projektů je aplikován v případě EXPRO projektů a JUNIOR STAR projektů. Hodnotící lhůta je opět nejvýše 240 dnů a jedná se o dvoufázový systém hodnocení. Je sestaveno celkem 8 oborových hodnotících komisí (OK-EX). Velikost OK-EX je 8 až 15 členů včetně předsedy. Návrh na 17 členů každé OK-EX z řad významných zahraničních odborníků předkládá zahraniční agentura vybraná na základě výběrového řízení. Členové OK-EX jsou jmenováni do funkce předsednictvem GA ČR. Externí oponenti ani členové OK-EX nesmí v průběhu předchozích pěti let působit na žádné instituci v České republice. Požadavky na člena OK-EX jsou vysoká odborná úroveň posuzovaná v prvé řadě podle publikační činnosti a dalších výsledků, ochota a schopnost umět

---

¹ Blíže www.gacr.cz

s nadhledem posoudit v rámci panelu širší úsek oboru, schopnost posuzování výhradně podle odborných hledisek.

V první fázi hodnocení jsou pro každý návrh projektu vypracovány 4 nezávislé posudky od členů příslušné OK-EX. Hodnocení OK-EX v první fázi se uskutečňuje prostřednictvím moderované videokonference, kdy se vybere 50 % projektů postupujících do druhé etapy. Před druhou fází hodnocení jsou získány nejméně dva posudky od externích oponentů. Každý člen komise před zasedáním OK-EX nezávisle bodově ohodnotí každý návrh projektu známkou 1-5 podle cílů projektu a 1-5 podle kvality navrhovatele (kde „známka“ 5 znamená nejlepší hodnocení).

Hodnocení OK-EX ve druhé fázi se běžně uskutečňuje na zasedání OK-EX, které se koná za přítomnosti všech členů dané OK-EX v Praze v prostorách GA ČR. U všech projektů kategorie navržených k financování OK-EX projedná adekvátnost požadovaných finančních prostředků a přiměřenost plánované pracovní kapacity. O výsledku jednání OK-EX a o navrženém pořadí projektů ve druhé fázi hodnocení OK-EX hlasuje a výsledek je zaznamenán v protokolu ze zasedání OK-EX. Podkladem pro následné jednání předsednictva GA ČR je zipované pořadí napříč všemi OK-EX podle bodového hodnocení vzešlého ze zasedání jednotlivých OK-EX.

Předsednictvo se tedy při konečném rozhodnutí o financování řídí bodovou hodnotou jednotlivých návrhů bez ohledu na příslušnost k OK-EX. Pokud předsednictvo změní pořadí OK-EX, tak toto rozhodnutí písemně odůvodní a vyvěsí na stránkách GA ČR.

KR GA ČR se věnuje kontrole činnosti panelů (podle výše uvedeného rozdělení členů KR GA ČR), tj. průběhu **hodnocení návrhů** grantových projektů v hodnoticích panelech a také procesu **hodnocení dosažených výsledků** při řešení jednotlivých grantových projektů. KR GA ČR v případě nutnosti upozorňuje členy odborných orgánů na opomenutí nebo nedostatky, které se vyskytovaly při hodnocení projektů. Ve spolupráci s oddělením kontroly grantů Kanceláře GA ČR je důležitá i kontrola využívání přidělených finančních prostředků v souladu s návrhy projektů i zadávací dokumentací (schválení přesunu finančních prostředků při opodstatněné změně v postupu řešení projektu).

Harmonogram a přehled činnosti KR

V uplynulém období (od října 2023 do března 2024) činnost odborných a řídicích orgánů GA ČR probíhala podle zavedeného schématu. Jednalo se zejména o následující zasedání odborných panelů, oborových komisí a předsednictva GA ČR:

Druhá fáze hodnocení žádostí o udělení grantů GA ČR (na rok 2024), která probíhala v měsících říjnu až listopadu 2023

Je možné konstatovat, že i v tomto sledovaném období byla vždy respektována doporučení panelů a oborových komisí. Výsledky celého procesu hodnocení shrnují následující tabulky²:

---

² Všechny tabulky této zprávy jsou koncipovány tak, aby bylo možné srovnání s předchozími obdobími a údaji v předchozích zprávách – je zpracováno podle stejného klíče.

Standardní projekty

Oblast	Počet všech návrhů	Počet posuzovaných návrhů	Počet financovaných projektů	Úspěšnost [%]
Technické vědy	478	457	68	14,9
Vědy o neživé přírodě	485	473	70	14,8
Lékařské a biologické vědy	362	358	53	14,8
Společenské a humanitní vědy	636	609	90	14,8
Zemědělské a biologicko-environmentální vědy	360	343	51	14,9
Celkem	2321	2240	332	14,8

Předsednictvo na zasedání dne 27. listopadu 2023, na základě doporučení poradních orgánů a za všeobecného konsenzu, rozhodlo financovat 332 standardních projektů oproti 483 v minulém roce, přičemž počet posuzovaných návrhů projektů poklesl jen o cca 7 %. Průměrná úspěšnost standardních grantových projektů s počátkem řešení v roce 2024 byla 14,8 %. Oproti předchozímu roku 2023 došlo k významnému poklesu úspěšnosti o 5,2 procentního bodu.

Mezinárodní (bilaterální) projekty

Oblast	Počet všech návrhů	Počet posuzovaných návrhů	Počet financovaných projektů	Úspěšnost [%]
Technické vědy	11	10	2	20,0
Vědy o neživé přírodě	13	11	2	18,2
Lékařské a biologické vědy	3	2	0	
Společenské a humanitní vědy	3	3	0	
Zemědělské a biologicko-environmentální vědy	5	5	0	
Celkem	35	31	4	12,9

V rámci společné výzvy k podávání mezinárodních návrhů projektů bylo podáno 35 návrhů projektů, které splňovaly podmínky GA ČR. Z posuzovaných 31 návrhů byly financovány 4 mezinárodní grantové projekty s počátkem řešení v roce 2024. Celková úspěšnost těchto návrhů je tudíž 12,9 %. Přitom zájem o mezinárodní spolupráci byl především v oblastech technických věd a věd o neživé přírodě.

Mezinárodní projekty (LA granty)

Mezinárodní projekty (LA granty), jejichž hodnocení probíhá s využitím principu „Lead Agency“, jsou zaměřeny na podporu mezinárodní spolupráce v základním výzkumu na základě podepsaných mezinárodních dohod o spolupráci se zahraničními partnerskými organizacemi. GA ČR podporuje tento typ mezinárodní kooperace vědců a vědeckých týmů ve spolupráci s americkou agenturou National Science Foundation (NSF) a dále v rámci rozsáhlé evropské iniciativy Weave.

GA ČR podepsala dne 28. 4. 2021 smlouvu o prestižní spolupráci v základním výzkumu s americkou agenturou NSF. Jedná se o zatím nejrozsáhlejší vědeckou spolupráci mezi oběma zeměmi. Spolupráce probíhá na principu Lead Agency, v roli Lead Agency vystupuje pouze americká agentura. První projekty bylo možné podat v roce 2021 (takže počátek řešení v roce 2022). Je možné podávat projekty v oblastech umělé inteligence, nanotechnologií a věd o plazmatu.

Lead Agency granty (Weave a NSF)

Oblast	Počet všech návrhů	Počet posuzovaných návrhů	Počet financovaných projektů	Úspěšnost [%]
Technické vědy	39	35	4	11,4
Vědy o neživé přírodě	26	25	6	24,0
Lékařské a biologické vědy	20	16	3	18,8
Společenské a humanitní vědy	26	22	4	18,2
Zemědělské a biologicko-environmentální vědy	20	18	3	16,7
Celkem	131	116	20	17,2

GA ČR posuzovala celkem 116 návrhů projektů, z nichž bylo 46 návrhů projektů podáno ve spolupráci s polskou NCN, s německou DFG to bylo 27 návrhů, se slovinskou ARIS bylo hodnoceno 18 návrhů projektů, s rakouskou FWF pak 14 návrhů, se švýcarskou SNSF 4 návrhy a s lucemburskou FNR 4 návrhy. Z těchto posuzovaných 116 návrhů bylo zatím financováno celkem 20 LA projektů (8 DFG, 5

NCN, 5 ARIS, 1 FWF a 1 FNR). Jeden návrh projektu s DFG, který byl ze strany GA ČR doporučen k financování, ještě čeká na potvrzení od partnerské agentury. Hodnoceny byly také 3 trilaterální projekty, z nichž žádný nebyl GA ČR doporučen k financování.

Lead Agency granty (partnerské organizace)³

Partnerská organizace	Počet posuzovaných návrhů	Počet financovaných projektů	Úspěšnost [%]
NCN Polsko	69	11	15,9
ARIS (výzva ze začátku roku 2023) Slovinsko	30	3	10,0
SNSF Švýcarsko	5	3	60,0
FNR Lucembursko	1	0	
NCN + ARIS	3	1	33,3
NCN + FWF	1	1	100,0
DFG + NCN	3	1	33,3
FNR + DFG	1	0	
FNR + ARIS	1	0	
DFG Německo	26	2 (není uzavřeno hodnocení)	
FWF Rakousko	24	5 (není uzavřeno hodnocení)	
NSF USA	17	1 (není uzavřeno hodnocení)	
ARIS + NCN	1	není uzavřeno hodnocení	
DFG + FWF	1	není uzavřeno hodnocení	
DFG + SNSF	1	není uzavřeno hodnocení	
ARIS (výzva z listopadu roku 2023) Slovinsko	30	není uzavřeno hodnocení	
Celkem	214	28	

³ Vzhledem k tomu, že hodnocení návrhů projektů bylo plně v rukou zahraničních agentur, není rozlišována oblast vědních oborů.

Uzavřeno bylo hodnocení zatím u NCN, ARIS (výzva ze začátku roku 2023), SNSF, FNR, NCN + ARIS, NCN + FWF, DFG + NCN, FNR + DFG a FNR + ARIS. U DFG, FWF a NSF hodnocení aktuálně probíhají, jedná se o kontinuální výzvy. Dále u ARIS probíhají hodnocení návrhů projektů z listopadové výzvy z loňského roku.

Grantové projekty JUNIOR STAR

Oblast	Počet všech návrhů	Počet posuzovaných návrhů	Počet financovaných projektů	Úspěšnost [%]
OK EX 1 - Matematika a fyzika 1	19	19	2	10,5
OK EX 2 - Fyzika 2	19	18	2	11,1
OK EX 3 – Chemie	33	33	3	9,1
OK EX 4 – Biologie člověka a lékařské vědy	19	19	2	10,5
OK EX 5 – Biologie a zemědělské vědy	29	29	2	6,9
OK EX 6 – Společenské vědy	16	16	2	12,5
OK EX 7 – Humanitní vědy	15	15	2	13,3
OK EX 8 – Technické vědy a informatika	25	24	2	8,3
Celkem	175	173	17	9,8

První veřejnou soutěž projektů tohoto typu vyhlásila GA ČR v roce 2020. Délka trvání projektů je 5 let. Návrhy projektů mohou být podávány ze všech oblastí základního výzkumu. Téma projektu volí navrhovatel. Hodnocení probíhá na základě tzv. peer review systému (mezinárodní oborové komise a externí zahraniční oponenti). GA ČR v rámci čtvrté veřejné soutěže vyhlášené v roce 2023 obdržela 175 návrhů projektů JUNIOR STAR, z nichž jeden odstoupil z veřejné soutěže a jeden návrh projektu nebyl přijat z důvodu nesplnění stanovených náležitostí. Ze 173 hodnocených návrhů bylo rozhodnuto o financování 17 projektů JUNIOR STAR s počátkem řešení od 1. ledna 2024.

Grantové projekty POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP

Oblast	Počet všech návrhů	Počet posuzovaných návrhů	Počet financovaných projektů	Úspěšnost [%]
Technické vědy	7	6	4	66,7
Vědy o neživé přírodě	28	27	9	33,3
Lékařské a biologické vědy	13	12	7	58,3
Společenské a humanitní vědy	25	23	3	13,0
Zemědělské a biologicko-environmentální vědy	13	12	2	16,7
Celkem	86	80	25	31,3

První veřejnou soutěž projektů tohoto typu GA ČR vyhlásila v roce 2021. Návrhy projektů mohou být podávány ze všech oblastí základního výzkumu. Hodnocení probíhá na základě tzv. peer review systému (panelový systém GA ČR a zahraniční oponenti). V rámci POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP – INCOMING je délka trvání projektů stanovena na *3 roky na tuzemském pracovišti*. Téma projektu volí navrhovatel, kterému byl udělen akademický titul Ph.D. nejdéle před 4 roky (do této lhůty není započítána doba např. na rodičovské dovolené) a má dlouhodobou zahraniční zkušenost (strávil přinejmenším 2 z posledních 3 let na zahraniční instituci, např. doktorské studium). V rámci POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP – OUTGOING je délka trvání projektů stanovena na *3 roky, z toho první dva roky stráví řešitel na libovolné zahraniční instituci a poslední rok na tuzemském pracovišti*. Téma projektu volí navrhovatel působící na instituci v ČR, kterému byl udělen akademický titul Ph.D. nejdéle před 4 roky (do této lhůty není započítána doba např. na rodičovské dovolené).

GA ČR ve třetí veřejné soutěži POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP obdržela celkem 86 návrhů projektů, z nichž bylo 28 POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP – INCOMING a 58 POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP – OUTGOING. Z 80 hodnocených návrhů bylo rozhodnuto o financování celkem 25 projektů (17 POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP – OUTGOING a 8 POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP – INCOMING).

Shrnutí úspěšnosti

Úspěšnost u grantových projektů s počátkem řešení v roce 2024 byla u standardních projektů 14,8 %, což představuje pokles oproti loňské 20,0% úspěšnosti. Téměř stejná úspěšnost jako loni (10,1 %) byla zaznamenána u soutěže JUNIOR STAR, která dosáhla 9,8 %. U ostatních soutěží je počet posuzovaných návrhů poměrně nízký a proměnlivý a jejich meziroční porovnání nemá velkou vypovídací schopnost.

Důležitým momentem – i signálem pro odbornou veřejnost – je prošetření důvodů **pro nepřijetí projektů nebo jejich vyřazení ze soutěže**. Konkrétně to bylo:

U **standardních projektů** bylo předloženo celkem 2321 návrhů projektů, nepřijato do soutěže bylo 9 návrhů projektů, vyřazeno bylo 64 návrhů projektů a u 9 návrhů projektů uchazeč oznámil poskytovateli v průběhu soutěžní lhůty odstoupení ze soutěže.

Důvody:

- 8x – návrh projektu podán z jiné schránky Informačního systému datových schránek (ISDS) než uchazeče;
- 9x – část E nebyla sestavena v souladu s ustanoveními zadávací dokumentace pro danou soutěž;
- 1x – návrh projektu nebyl podán ve stanovené soutěžní lhůtě;
- 55x – část návrhu byla přiložena v nepovoleném jazyce.

U **JUNIOR STAR projektů** bylo předloženo celkem 175 návrhů projektů, nepřijat do soutěže byl 1 návrh projektu a u 1 návrhu projektu uchazeč oznámil poskytovateli v průběhu soutěžní lhůty odstoupení ze soutěže.

Důvody:

- 1x – navrhovatel nesplňuje všechny podmínky pro juniorské projekty dle 3.1. odst. 5 ZD.

U **mezinárodních projektů** bylo předloženo celkem 35 návrhů projektů, nepřijat do soutěže byl 1 návrh projektu, vyřazeny byly 2 návrhy projektů a u 1 návrhu projektu uchazeč oznámil poskytovateli v průběhu soutěžní lhůty odstoupení ze soutěže.

Důvody:

- 1x – návrh projektu podán z jiné schránky Informačního systému datových schránek (ISDS) než uchazeče;
- 1x – zamítavé stanovisko zahraničního poskytovatele ve věci financování projektu;
- 1x – část návrhu byla přiložena v nepovoleném jazyce.

U **mezinárodních projektů (LA granty – WEAVE+NSF)** bylo předloženo celkem 131 návrhů projektů, nepřijaty do soutěže byly 2 návrhy projektů, vyřazeno z hodnocení bylo 8 návrhů projektů. a u 5 návrhů projektů uchazeč oznámil poskytovateli v průběhu soutěžní lhůty odstoupení z hodnocení.

Důvody:

- 1x – návrh projektu podán z jiné schránky Informačního systému datových schránek (ISDS) než uchazeče;
- 1x – návrh projektu nebyl podán ve stanovené soutěžní lhůtě;
- 5x – návrh projektu dostal zamítavé stanovisko partnerské agentury;

- 3x – část návrhu byla přiložena v nepovoleném jazyce.

U **projektů POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP – OUTGOING** bylo předloženo celkem 58 návrhů projektů, vyřazen byly 1 návrh projektu a u 2 návrhů projektů uchazeč oznámil poskytovateli v průběhu soutěžní lhůty odstoupení ze soutěže.

Důvody:

- 1x – část návrhu byla přiložena v nepovoleném jazyce.

U **projektů POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP – INCOMING** bylo předloženo celkem 28 návrhů projektů, vyřazen byly 1 návrh projektu a u 2 návrhů projektu uchazeč oznámil poskytovateli v průběhu soutěžní lhůty odstoupení ze soutěže.

Důvody:

- 1x – část návrhu byla přiložena v nepovoleném jazyce.

Hodnocení průběžných zpráv řešených projektů, které probíhalo v únoru 2024

Hodnocení průběžných zpráv řešených projektů probíhalo **nejprve v odborných panelech, následně v oborových komisích** a závěrečné finální **uzavření hodnocení je v rukou Předsednictva GA ČR**. Výsledky hodnocení průběžných zpráv řešených projektů shrnují následující tabulky:

Standardní projekty

Oblast	Splněno	Splněno s výhradou	Celkem
Technické vědy	198	22	220
Vědy o neživé přírodě	214	11	225
Lékařské a biologické vědy	179	1	180
Společenské a humanitní vědy	247	24	271
Zemědělské a biologicko-environmentální vědy	180	2	182
Celkem	1018	60	1078

Mezinárodní (bilaterální) projekty

Oblast	Splněno	Splněno s výhradou	Celkem
Technické vědy	6	0	6
Vědy o neživé přírodě	5	2	7
Lékařské a biologické vědy	2	0	2
Společenské a humanitní vědy	1	0	1
Zemědělské a biologicko-environmentální vědy	4	0	4
Celkem	18	2	20

Mezinárodní LA projekty

Oblast	Splněno	Splněno s výhradou	Celkem
Technické vědy	24	4	28
Vědy o neživé přírodě	24	3	27
Lékařské a biologické vědy	11	1	12
Společenské a humanitní vědy	11	0	11
Zemědělské a biologicko-environmentální vědy	10	0	10
Celkem	80	8	88

POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP

Oblast	Splněno	Splněno s výhradou	Celkem
Technické vědy	4	0	4
Vědy o neživé přírodě	15	2	17
Lékařské a biologické vědy	5	0	5
Společenské a humanitní vědy	6	0	6
Zemědělské a biologicko-environmentální vědy	9	0	9
Celkem	39	2	41

Dalších 17 běžících projektů nebylo hodnoceno (povolen odklad dodání dílčí zprávy, příjemce vyzván k dodání doplnění informací) a jejich financování bylo pozastaveno.

Hodnocení závěrečných zpráv ukončených projektů, které probíhalo v březnu 2024

Standardní projekty

Oblast	Vynikající	Splněno	Splněno s výhradou	Nesplněno	Odložené hodnocení	Celkem
Technické vědy	17	67	3	0	37	124
Vědy o neživé přírodě	20	58	5	2	37	122
Lékařské a biologické vědy	11	36	5	2	41	95
Společenské a humanitní vědy	29	64	16	8	113	230
Zemědělské a biologicko-environmentální vědy	15	43	3	1	53	115
Celkem	92	268	32	13	281	686

Juniorské projekty

Oblast	Vynikající	Splněno	Splněno s výhradou	Nesplněno	Odložené hodnocení	Celkem
Technické vědy	3	3	1	0	3	10
Vědy o neživé přírodě	6	16	1	0	6	29
Lékařské a biologické vědy	1	7	1	0	5	14
Společenské a humanitní vědy	3	1	1	1	6	12
Zemědělské a biologicko-environmentální vědy	2	11	3	0	10	26
Celkem	15	38	7	1	30	91

Mezinárodní (bilaterální) projekty

Oblast	Vynikající	Splněno	Splněno s výhradou	Nesplněno	Odložené hodnocení	Celkem
Technické vědy	2	8	1	0	7	18
Vědy o neživé přírodě	4	9	0	0	10	23
Lékařské a biologické vědy	0	1	0	0	1	2
Společenské a humanitní vědy	0	1	0	0	0	1
Zemědělské a biologicko-environmentální vědy	0	2	0	0	5	7
Celkem	6	21	1	0	23	51

Mezinárodní LA projekty

Oblast	Vynikající	Splněno	Splněno s výhradou	Nesplněno	Odložené hodnocení	Celkem
Technické vědy	0	0	0	0	1	1
Vědy o neživé přírodě	0	1	0	0	1	2
Lékařské a biologické vědy	0	0	0	0	2	2
Společenské a humanitní vědy	0	0	0	0	1	1
Zemědělské a biologicko-environmentální vědy	0	0	0	0	0	0
Celkem	0	1	0	0	5	6

POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP

Oblast	Vynikající	Splněno	Splněno s výhradou	Nesplněno	Odložené hodnocení	Celkem
Technické vědy	0	0	0	0	0	0
Vědy o neživé přírodě	0	1	0	0	0	1
Lékařské a biologické vědy	0	0	0	0	0	0
Společenské a humanitní vědy	0	0	0	0	0	0
Zemědělské a biologicko-environmentální vědy	0	0	0	0	0	0
Celkem	0	1	0	0	0	1

U více než 40 % projektů požádali řešitelé o odložení svého závěrečného hodnocení. Vzhledem k omezením mezinárodní mobility řešitelů se některé cíle doposud nepodařilo naplnit a budou dokončeny až v následujících měsících. Příjemci si za těchto okolností převedli potřebné prostředky do příslušných fondů.

Z dokončených projektů bylo 23 % hodnoceno jako vynikající, 66 % jako splněných, 8 % jako splněných s výhradou a pouze necelé 3 % jako nesplněných. U problematických projektů šlo nejčastěji

o nedostatečné naplnění cílů projektů, nedostatečnou publikační aktivitu nebo o problémy s financováním projektu.

Kontrolní činnost

Jak již bylo výše uvedeno, členové KR navštěvovali i v tomto sledovaném období (od října 2023 do března 2024) zasedání hodnoticích panelů a oborových komisí. Hlavním úkolem je vždy **kontrola jednotného postupu při hodnocení** a dodržení souladu hodnoticích kritérií se **Zadávací dokumentací** i s etickými a legislativními pravidly VaV. Převážné většiny všech zasedání panelů a oborových komisí se zúčastňovali pověřeni členové předsednictva GA ČR, a jejich účast tak přispívala ke korektnímu průběhu hodnocení. Na těchto zasedáních jsou také přítomni pracovníci kanceláře GA ČR (pověření pro jednotlivé oborové komise, tedy vědní oblasti), jejichž práce napomáhá bezchybnému průběhu zasedání. Zajišťují veškerou administrativu, formální stránku zasedání a sledují možné střety zájmu členů hodnoticích panelů.

Na zasedáních hodnoticích panelů a oborových komisí (ve všech třech výše uvedených fázích hodnocení) bylo členy KR fyzicky celkem provedeno 106 kontrol. Každý člen KR pak na následujícím zasedání KR referoval o nejdůležitějších zkušenostech z kontrol. Se zkušenostmi z hodnocení seznamuje pravidelně předseda KR vedení na zasedání Předsednictva GA ČR.

Hodnocení čerpání finančních prostředků poskytnutých příjemcům na řešení projektů

V uplynulém období oddělení kontroly grantů Kanceláře GA ČR provádělo kontroly čerpání finančních prostředků poskytnutých příjemcům na řešení projektů. Většina kontrol probíhala podle předem schváleného plánu kontrol. Další část projektů pak byla kontrolována na základě požadavků hodnoticích panelů nebo oborových komisí. Kontroly proběhly formou veřejnosprávní kontroly, všechny v místě sídla příjemců. Za sledované období říjen 2023 až březen 2024 bylo zkontrolováno celkem 8 institucí s 119 grantovými projekty.

Konkrétně to byly tyto instituce:

Biofyzikální ústav AV ČR, v.v.i.	20 projektů
Fyziologický ústav AV ČR, v.v.i.	46 projektů
Masarykova univerzita, Filozofická fakulta	2 projekty
Ústav anorganické chemie AV ČR, v.v.i.	7 projektů
Matematický ústav AV ČR, v.v.i.	15 projektů
Orientální ústav AV ČR, v.v.i.	1 projekt
Ústav experimentální botaniky AV ČR, v.v.i.	25 projektů
Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i.	3 projekty

Vyřizování stížností podaných do KR

Významným úkolem v činnosti KR je také **projednávání a vyřizování podnětů** navrhovatelů projektů, námitek a stížností na porušení podmínek veřejné soutěže při hodnocení návrhů projektů a na hodnocení řešení projektů a dosažených výsledků. V tomto procesu se KR GA ČR soustřeďuje především na to, zda byla ve všech rovinách posuzovacího procesu dodržována ustanovení **Zadávací dokumentace veřejné soutěže**, zda panely a oborové komise postupovaly transparentně a zda byl celý proces hodnocení v souladu s podmínkami veřejné soutěže. KR GA ČR si je zároveň vědoma, že nemůže a ani nechce nahrazovat odbornou činnost panelů a oborových komisí, kde zasedají významní odborníci příslušného oboru, ani činnost zahraničních expertů.

V časovém rozmezí od října 2023 do března 2024 bylo doručeno celkem 6 stížností na postup GA ČR při hodnocení a protesty obdobného charakteru. Všechny stížnosti doručené v hodnoceném období byly ze strany KR vyřízeny.

Dále uvádíme přehled stížností, kterými se zabývala KR ve sledovaném období. Uvedeno je registrační číslo přihlášky projektu, obecný důvod stížnosti, uchazeč/příjemce a výsledek šetření KR.

Stížnosti:

24-11012S Stížnost na neobjektivitu hodnotícího procesu

Ústav struktury a mechaniky hornin AV ČR, v.v.i.. Kontrolní rada GA ČR po podrobném prověření procesu posuzování závěrečného hodnocení návrhu grantového projektu došla k závěru, že hodnocení návrhu grantového projektu je legitimní a k porušení předpisů ze strany GA ČR nedošlo.

Stížnost byla zamítnuta.

24-11795S Odvolání proti rozhodnutí GA ČR o nepřidělení podpory na základě oponentských posudků

Biofyzikální ústav AV ČR, v.v.i. Kontrolní rada GA ČR po podrobném prověření procesu posuzování závěrečného hodnocení návrhu grantového projektu došla k závěru, že hodnocení návrhu grantového projektu je legitimní a k porušení předpisů ze strany GA ČR nedošlo.

Odvolání bylo zamítnuto.

24-12883S Odvolání proti rozhodnutí

Biofyzikální ústav AV ČR, v.v.i. Kontrolní rada GA ČR po podrobném prověření procesu posuzování závěrečného hodnocení návrhu grantového projektu došla k závěru, že hodnocení návrhu grantového projektu je legitimní a k porušení předpisů ze strany GA ČR nedošlo.

Odvolání bylo zamítnuto.

24-12154S Odvolání k výsledkům hodnocení

Česká geologická služba. Kontrolní rada GA ČR po podrobném prověření procesu posuzování závěrečného hodnocení návrhu grantového projektu došla k závěru, že hodnocení návrhu grantového projektu je legitimní a k porušení předpisů ze strany GA ČR nedošlo.

Odvolání bylo zamítnuto.

24-11484S Stížnost na postup GA ČR při hodnocení

Fyzikální ústav AV ČR, v.v.i. Kontrolní rada GA ČR po podrobném prověření procesu posuzování závěrečného hodnocení návrhu grantového projektu došla k závěru, že hodnocení návrhu grantového projektu je legitimní a k porušení předpisů ze strany GA ČR nedošlo.

Stížnost byla zamítnuta.

24-10864S Stížnost na postup GA ČR při hodnocení

Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Kontrolní rada GA ČR po podrobném prověření procesu posuzování závěrečného hodnocení návrhu grantového projektu došla k závěru, že hodnocení návrhu grantového projektu je legitimní a k porušení předpisů ze strany GA ČR nedošlo.

Stížnost byla zamítnuta

Spolupráce KR s ostatními složkami GA ČR

Hlavním partnerem pro plnění funkcí stanovených zákonem bylo pro KR předsednictvo GA ČR. Jak již bylo konstatováno, v celém uplynulém období byla spolupráce KR s předsednictvem GA ČR na velmi dobré úrovni.

Velice těsná spolupráce probíhala s Kanceláří GA ČR vedené Ing. Ladou Knetlovou a především s oddělením kontroly grantů vedeným Ing. Martinou Vondráčkovou. Kontrolní rada ve spolupráci s oddělením kontroly grantů Kanceláře GA ČR vykonávala dohled nad činností celé GA ČR, takže kontrolovala jak činnost předsednictva a jeho poradních orgánů, tak i účelnost a efektivitu využití finančních prostředků rozdělených na jednotlivé grantové projekty. Spolupráce s oddělením kontroly grantů je pro úspěšnou činnost KR nezbytná, neboť toto oddělení zajišťuje členům KR podklady pro jejich kontrolní činnost a zajišťuje administrativu Kontrolní rady.

Závěr

Kontrolní rada GA ČR plnila i během období od října 2023 do konce března 2024, stejně jako v předchozím období, všechny úkoly, které jí stanovuje zákon č. 130/2002 Sb., resp. jeho novela obsažená v zákoně č. 110/2009 Sb. Kontrolní rada standardně vykonávala ve sledovaném období kontrolu činnosti GA ČR, vyřizovala stížnosti na neudělení finanční podpory projektům, projednávala a předkládala návrhy na zlepšení činnosti GA ČR a prováděla kontroly při jednání panelů, oborových

komisí a předsednictva za účelem dohledu nad transparentností procesu posuzování návrhů projektů. Členové KR se aktivně účastnili práce, jak účastí na pravidelných schůzích KR, tak zejména účastí na jednáních panelů, oborových komisí a předsednictva GA ČR.

KR bude i nadále pokračovat ve své činnosti, tj. v rámci zákonem daných kompetencí, a bude i nadále navrhopat opatření na zlepšení činnosti GA ČR. Pozornost bude věnovat i kontrole čerpání finančních prostředků poskytnutých GA ČR na řešení grantových projektů, a tím přispívat ke zlepšení činnosti celého systému podpory základního výzkumu.

V Praze, dne 7. května 2024

Zpracoval:
prof. Ing. Jan Roda, CSc.
předseda KR GA ČR